

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: En polsk Familie: 1-2. - 1926

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. 235. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529613145280/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

Adalbert, »at Folket boier sig for en skiult og hoiere Magt, derved vænnes det ogsaa til Lydighed mod de jordiske Herrer; denne Lydighed indskærpes især i Christi Lære, hvilken derfor er den bedste af alle de Religioner, vi kiende, thi den beroliger Sindet, den lærer Mennesket at bære sine Byrder med Taalmodighed, og at betragte Savn og Armod som Himlens retfærdige Tilskikkelser, den trøster med Haabet, naar Virkeligheden mangler, og den er Oprørernes farligste Fiende.« — »Er det kun derfor at Troen prædikes i vore Kirker?« spurgte Adalbert. — »Det vil jeg overlade til din egen Dømmekraft at afgjøre, min Søn! Som tilkommende Statsmand maa du i øvrigt forstaae og benytte Sværmeriet; Mennesket maa sværme, thi Alle kunne jo ikke nyde de virkelige Fordele, derfor maae de, hvis de skulle holdes i Tømsme, trøste sig ved Haabet. Uden Sværmeri,« lagde han til, med et melancholsk Blik, »vilde det ogsaa see sort og sørgeligt ud paa vore Grave, og det er et Spørgsmaal, om ikke Sværmerne, der have Haab og Tro, trods alle Savn, trods alle Livets Byrder, ere ligesaa lykkelige, som de Oplyste, der nyde de virkelige Fordele.« — »Paa en saadan Lære var jeg sandelig kun lidet forberedt,« sagde Adalbert. — »Nu, jeg tænker dog ikke, at jeg har sagt for Meget,« gienmælede Starosten, i det han fortrolig lagde sin Haand paa Adalberts Skulder, hvorefter han vendte sig om og gik.

FEMTE CAPITEL.

Det dybe Saar.

Neppe blev det bekiendt, at Casimir var udenfor al Fare, for Zeltner indfandt sig og fordrede et afgjørende Svar af Leontine; Alexandra lod ham da ind-

byde til sig paa sit Værelse, hvor ogsaa Munken var tilstede. Den Underhandling, som her foregik, varede i flere Timer; endelig kom Zeltner tilbage igjen, i hans Aasyn viste sig Mærker af en tilbagetrængt Vrede, lidt efter lidt blev han dog roligere, og talte med Fatning til de Tilstedeværende, men kort efter tog han Afsked, svang sig paa sin Hest og red bort.

»For denne Gang er Faren overstaaet,« sagde Pater Vincent kort efter til Adalbert; »han har udleveret Bonaventuras Breve, og lovet at frafalde sine Forordringer.« — »Hvorledes bragte du ham dertil?« — »Det skal jeg sige dig en anden Gang.« — »Har den Uværdige maaskee solgt hine Papirer?« — »Nei,« sagde Munken, »men for at oplyse Sammenhængen, maatte jeg fortælle dig min Ungdomshistorie, hvortil jeg nu aldeles ikke har Tid; for Resten bidrog ogsaa den Trudsel en Deel til Sagens gode Udfald, at Storfyrsten, hvis Zeltner ikke faldt til Føie, skulde erfare hans Tvekamp med Casimir.«

En Dag besøgte Starosten Casimir paa hans Kammer, da Czernim og Adalbert ogsaa vare der tilstede. »Du har længe ønsket at forlade dit Hiem,« sagde Starosten, »dette Ønske maatte jeg hidtil misbillige; ikke af svag Eftergivenhed, fordi jeg saae dig paa Sygelciet, men af Overbeviisning har jeg nu forandret min Mening; jeg indseer, at du trænger til en streng Opsigt, derfor er det mit Ønske, at du, saasnart du igjen er fuldkommen rask, skal ansættes ved et Regiment under Storfyrst Constantin; jeg skal ved første Leilighed skrive til Warschau desangaaende.«

Denne Efterretning modtog Casimir aldeles ikke med saa stor Glæde, som Faderen havde ventet, ja tilsidst erklærede han ligefrem, at han havde skiftet Tanker, og at han ei vilde forlade sit Hiem. »Kan Nogen begribe en slig Opførsel?« sagde Starosten, »først viser han mig daglig sin Utaalmodighed for at

komme bort, og da jeg endelig, efter lang Modstand, forandrer min Plan og vil føie ham, vil han ikke forsøge at lade sit Hiem; men enten du vil eller ei, saa er nu min Beslutning tagen.« dermed gik Starosten.

»Jeg reiser ikke,« vedblev Casimir. »Men af hvad Grund?« spurgte Adalbert. »Jeg siger ikke min Grund, men jeg vil ikke, jeg bliver her, jeg duer ikke til at være i Warschau.« — »Det er ogsaa min Mening,« sagde Czernim, »Casimir vil aldeles ikke være paa sin Plads i Warschau.« — »Hvorfor ikke?« — »Fordi hans Haar sidder ham saa vildt om Ørene, at han aldrig kan flette nogen Pidsk deraf,« svarede Czernim.

Efter Casimirs Anmodning begav nu Czernim sig til Starosten, og bad ham om at forandre sin Plan, da dette ikke hjalp, tog man sin Tilflugt til andre af Starostens Venner, da deres Bønner ogsaa vare forsøgt, og da et Brud mellem Fader og Søn syntes uundgaaeligt, lykkedes det imod Alles Formodning Emilie at bevirke en Forandring i Starostens Plan.

Maaskee vil Læseren ikke strax begribe denne Casimirs Vankelmod, men ved at lægge adskillige Oplysninger, som Adalbert først længe efter fik, sammen med hvad vi af andre Omstændigheder tør slutte, kunne vi dog vel forklare Sagens Sammenhæng.

Emilie var herskesyg, og ønskede en mere glimrende Stilling i Starostens Huus; denne troede hun sikkest at naae, hvis hun ægtede en af Starostens Sønner, mellem hvilke hun, der med stor Klogskab beregnede sin egen Fordcel, i nogen Tid vaklede. Den kolde Beregning var imidlertid ikke Enhersker i hendes Siæl, tværtimod var den paa en eiendommelig Maade blandet med sydlig Lidenskabelighed. Denne sidste bragte hende endelig til at foretrække Casimir, hvis Ydre var meget smukt, og om hvem

hun desuden vidste, at han skulde arve det store Gods. Til Alexandra, der stod hende i Veien og var hende en levende Bebreidelse, fattede hun virkelig Nag, det var da intet Under, at hun strengt hevned sig paa Casimir, da hun erfarede, at han et Øieblik havde nærmet sig til hendes Medbeilerinde.

Tvekampen med Zeltner forandrede imidlertid Forholdet. Emilie var, som vi alt have bemærket, tilstede, da Casimir saaret og blodig blev baaret ind ad Porten, og hun troede dengang at høre de Ord af hans Mund: »Dette er Deres Værk, Emilie!« — Disse Ord kastede hende paa Sygeleiet. Da hun siden af Casimirs Secundant, der var en af hendes Tilbedere, erfarede Sagens virkelige Sammenhæng, begreb hun vel, at det især var hendes Haardhed, der havde drevet Casimir til saaledes at lege med sit Liv. Uagtet dette smigrede hendes Forføngelighed, saa virkede dog tillige den heftige Elskov stærkt paa hendes Siæl, hun ønskede at belønne den, hendes forrige Godhed for Casimir vaagnede igjen, og forvandlede sig til virkelig Lidenskab; i Følge heraf forandrede hun ganske sin Opførsel imod ham, han læste snart Tilgivelsen i hendes Blik, i et Øieblik, hvori de vare alene, blev et Forlig indledet, og det var da naturligt, at han ikke vilde forlade sin gienvundne Elskerinde.

Alexandra blev imidlertid Offeret for denne Forbindelse, og den Modvillie, hun vakte i Casimirs Bryst tiltog hver Dag. Saaledes var Adalbert engang Vidne til et Optrin, der skar ham ind i Sielen. En Morgen sad han tilligemed Alexandra i Casimirs Kammer. Da traadte Emilie et Øieblik ind for at see til den Syge. — »Er hun ikke deilig?« udbrød Casimir, da hun igjen var borte, »saae du nogensteds et skønnere Ansigt og en friskere Farve, Adalbert?« -- »Den sidste skylder hun ikke blot Naturen, men ogsaa Konsten,« anmærkede Alexandra, »thi De maa

vide, at hun undertiden sminker sig, Adalbert.« —
»Det er bedre at sminke sig, end at see ud som en Dødnings,« svarede Casimir, hvorefter han vendte sig om til Væggen. »Det er let at mishandle et værge-løst Væsen, der ganske har givet sig i din Vold,« sagde Alexandra med en bitter Tone, hvorpaa hun reiste sig og gik. Adalbert greb nu Leiligheden, og foreholdt sin Broder alvorligt, hvor grusomt han handlede mod Alexandra. »Er det ikke sandt,« raabte Casimir, »blomstrer ikke Dødens Lilie paa hendes Kind og paa hendes Læber?« — »Ved en sliq Opførsel vil du tidsnok lægge hende i Graven,« bemærkede Adalbert. »Gid jeg var en Kiætter,« udraabte Casimir, »da skulde Aaget snart være brudt, og hun maatte da for mig leve saalænge hende lystede.«

I sin Lidenskab glemte nu Emilie undertiden den Forsigtighed, hvormed hun ellers vidste at skiule sin hemmelige Leeg for Uvedkommendes Øine. Som Følge heraf blev den stakkels Alexandra engang Tilskuende ved et Optrin, der ganske tilintetgjorde hendes Haab om jordisk Lykke. For ei at forstyrre Casimirs Ro, nærmede hun sig stedse under hans Sygdom med sagte Trin til hans Værelse. Paa lignende Maade traadte hun en Eftermiddag ind, men neppe havde hun aabnet Døren, før hun greb en Stol, og blev staaende, ligesom om hun havde seet et Medusahoved, thi Emilie sad paa Lejet ved Siden af Casimir, der under fyrige Kys trykkede hende til sit Bryst, medens hun var saa langt fra at afværge hans Kiærtegn, at hun endog paa det inderligste syntes at giengielde dem. Casimir mærkede aldeles ikke til Alexandras Indtrædelse, Emilie derimod dreiede, uagtet hun vendte Ryggen til Døren, midt under Casimirs Kiærtegn, sine Øine rundt til alle Sider, og det varede derfor ikke længe, før hun saae, at Alexandra

var nærværende. Med et pludseligt Skrig rev hun sig løs, dog fattede hun sig snart, og nærmede sig med rolig Holdning til Alexandra. »Jeg haaber,« sagde hun, »at De ikke misforstaaer en uskyldig Yttring af en søsterlig Tilbøielighed; i alle Tilfælde bør De, for Deres egen og Casimirs Skyld, tie med hvad De saae.« Derpaa gik hun. Alexandra, hvis Knæ bævede, og der holdt sig fast ved Stolen, for ei at falde, sagde ikke et Ord. Endelig vendte ogsaa hun sig om og gik; bleg, som et Ligt, naacde hun sit Værelse, hvor hun, uden i Førstningen at svare paa Leontines Spørgsmaal, tog den Ring af Fingeren, som Casimir paa hendes Bryllupsdag havde fæstet derpaa; denne Ring betragtede hun længe, derpaa gemte hun den, for aldrig at bære den mere.

Samme Aften modtog hun en Seddel fra Casimir, hvori han ligefrem erklærede, at det især var Kiærlighed til Emilie, der havde bragt ham i den Tilstand, hvori han nu var; ja, hvis Alexandra kun med et Vink eller et halvt Ord antydede, hvad hun havde seet, da truede han med at myrde sig for hendes Øine, og da vilde hans Forbandelse endnu fra Graven træffe hende; hvis hun derimod taug og fandt sig i, hvad der ei kunde forandres, da skulde han fra sin Side ogsaa skaane hende saameget, som muligt.

»Mit Bryst skal være en Grav for denne Hemmelighed,« sagde Alexandra, da hun havde læst denne Seddel, »ogsaa du maa love mig Taushed,« sagde hun til Leontine, hvem hun alt havde tilstaaet det Hele. »i det mindste til jeg og han begge ligge i vore Grave.«

Kort efterat Casimir havde forladt sit Sygeleie, modtog han et Besøg af Zeltner. »Nu kan du være tilfreds,« sagde denne, »thi jeg har endelig opgivet min Fordring paa Leontines Haand.« — »Deri hand-